Gospodarstvo Koprivničko-križevačke županije u 2024. godine

UVOD

Gospodarska kretanja u nacionalnoj ekonomiji za 2024. godinu obilježena su značajnim nominalnim (85,61 milijardi €) i postotnim rastom BDP od 3,9% uz inflaciju od 3%, gdje BDP po stanovniku iznosi 22.143 €, smanjenjem bruto inozemnog duga na 65,7% udjela u BDP, što je posljedično utjecalo na stabilan investicijski rejting države, relativno niske i povoljne kamatne stope za realni sektor i stanovništvo, rast zaposlenosti i pad stope nezaposlenosti (ILO) na 5,0% te investicijsku aktivnost.

Popisom stanovništva 2021. konstatira se kontinuitet u trendu smanjenja broja stanovnika (3.853.000) te su i nadalje aktivni izazovi u demografskoj politici društva.

Koprivničko-križevačka županija spada u red najmanjih regija u država, rangirana je na 17. mjesto prema obuhvatu prostora (1.748 km^2) sa 101.661 stanovnika i gustoćom naseljenosti od 58 osobe na km^2.

Prema Odluci o razvrstavanju JL(R)S prema stupnju razvijenosti od 2024. Županija je razvrstana na 11. mjesto u 2. skupini, te sa indeksom od 99,622% od nacionalnog prosjeka pripada prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jl(r)s u državi.

Respektabilnu ekonomsku snagu Županije ilustriraju financijski rezultati realnog sektora (društva kapitala), a iskazani su po zaposleniku, gdje konstatiramo: gospodarstvenici sa područja Županije izrazito su produktivni te su rangirani na 5/21 po ukupnom prihodu po zaposlenom, naglašeno profitabilni te su rangirani na 6/21 po neto dobiti po zaposlenom.

U ukupnim gubicima u poslovanju poduzetnika drže 19/21 poziciju, među poduzetnicima su koji ostvaruju najniže gubitke u poslovanju po zaposlenom u državi.

Konkurentnost županijskog gospodarstva jest kontinuitet, konsolidirano promatrano, kroz rast prihoda od 8,12%, neto dobiti od 11,63%, rast broja zaposlenih osoba od 3,64%, te suficit u vanjskotrgovinskoj razmjeni roba od 271,1 milijuna USD.

Tablica 1. Rang i udio na nacionalnoj razini, prema zaposleniku, za 2024. godinu.

Pokazatelj	Koprivničko-križevačka županija	
	broj/vrijednost u €	rang
Broj poduzetnika	2.212	18/21
Broj zaposlenih	19.755	15/21
Ukupni prihod po zaposlenom – produktivnost rada	128.097	5/21
Dobit nakon poreza po zaposlenom	9.920	7/21
Gubitak nakon poreza po zaposlenom	770	19/21
Neto dobit po zaposlenom	9.143	6/21
Rang po ekonomičnosti poslovanja	108,80	5/21

Tablica 2. Ekonomski pokazatelji po HR NUTS 2-Sjeverna Hrvatska

Županija	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupni prihod (mlrd €)	Dobit nakon poreza (1000 €)	Gubitak nakon poreza (1000 €)	Neto dobit (1000 €)	Ukupni prihod po zaposlenom (€)	Dobit nakon poreza po zaposlenom (1000 €)	Gubitak nakon poreza po zaposlenom (1000 €)	Neto dobit po zaposlenom (1000 €)
Zagrebačka	11.867	87.866	14,47	853,22	411,91	441,30	164.628,17	9,71	4,69	5,02
Krapinsko-zagorska	3.031	22.949	2,93	240,82	28,68	212,13	127.677,43	10,49	1,25	9,24
Varaždinska	5.087	46.340	5,42	358,56	53,19	305,37	116.878,85	7,74	1,15	6,59
Koprivničko-križevačka	2.212	19.755	2,53	195,97	15,36	180,62	128.097,02	9,92	0,78	9,14
Međimurska	3.903	29.789	3,26	204,35	18,57	185,78	109.269,57	6,86	0,62	6,24
Ukupno NUTS - 2 Sjeverna Hrvatska	**26.100**	**206.699**	**28,60**	**1.852,91**	**527,71**	**1.325,20**	**138.351,14**	**8,96**	**2,55**	**6,41**
UKUPNO RH	**162.135**	**1.063.315**	**169,66**	**12.638,29**	**2.732,81**	**9.905,48**	**159.560,92**	**11,89**	**2,57**	**9,32**

Izvor: Fina, trgovačka društva

KONKURENTNOST ŽUPANIJSKOG GOSPODARSTVA

Graf 1. Ukupni prihodi i rashodi (u milijardama €)

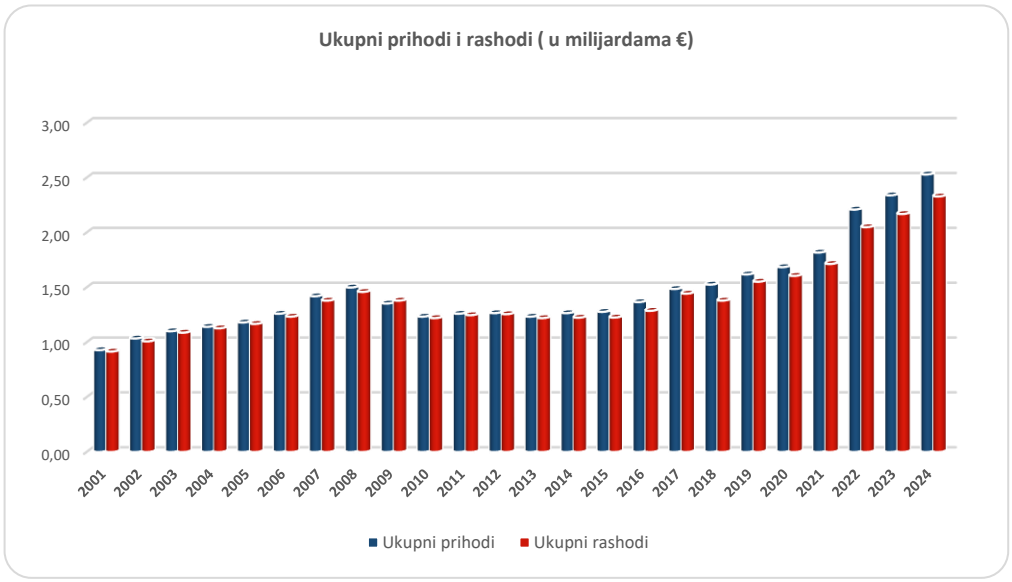

	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
2001	0,93	0,92
2002	1,04	1,01
2003	1,10	1,09
2004	1,14	1,13
2005	1,18	1,17
2006	1,26	1,23
2007	1,42	1,38
2008	1,50	1,46
2009	1,35	1,38
2010	1,23	1,22
2011	1,26	1,25
2012	1,27	1,26
2013	1,23	1,22
2014	1,27	1,23
2015	1,28	1,23
2016	1,37	1,29
2017	1,49	1,44
2018	1,53	1,38
2019	1,62	1,55
2020	1,69	1,61
2021	1,82	1,71
2022	2,21	2,05
2023	2,34	2,17
2024	2,53	2,33

Izvor: Fina, trgovačka društva

Graf 2. DOBIT, gubitak i porez na dobit (u milijunima €)

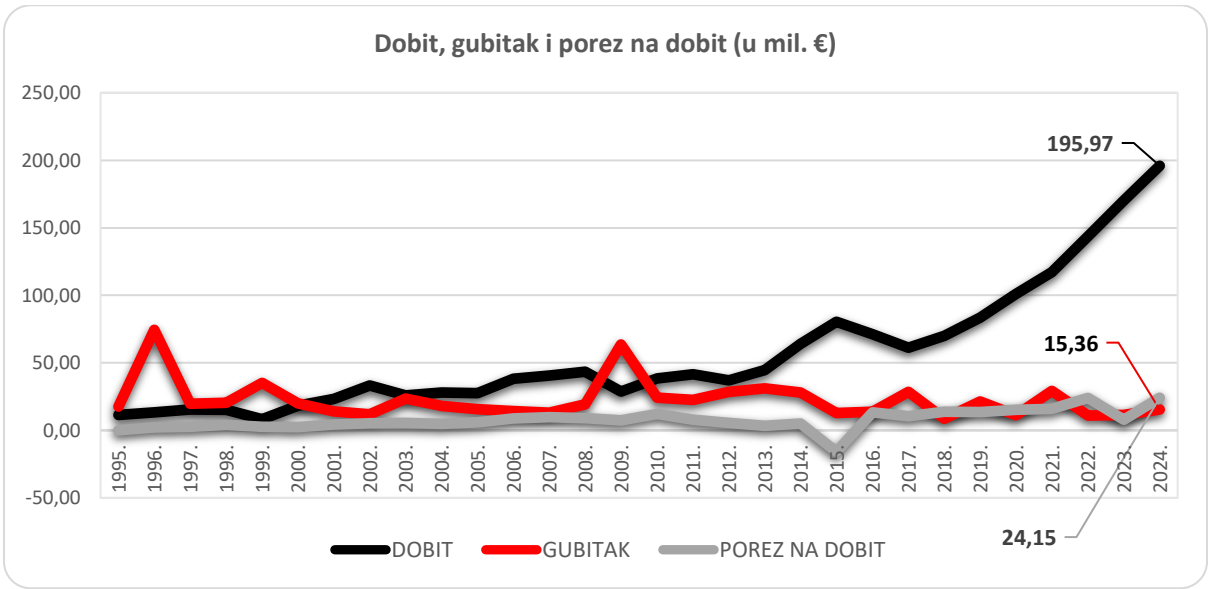

Graf 3. Ukupni prihodi i rashodi obrta i trgovačkih društava u 2024.

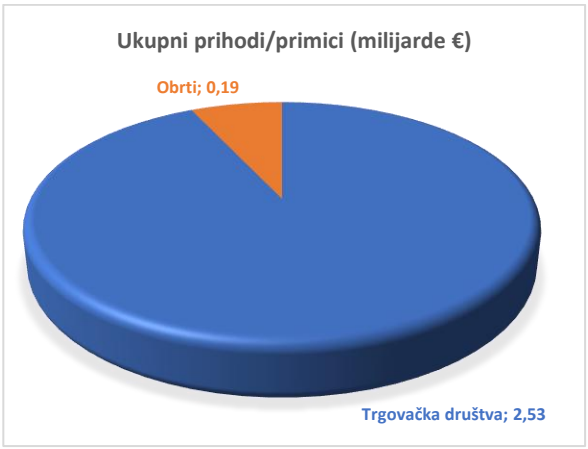

Realni sektor gospodarstva Županije ima 2.259 aktivnih obrta i 2.212 trgovačkih društava, odnosno 4.471 poduzetnika, koji zapošljavaju 3.961 osobe kod obrtnika i 19.755 kod trgovačkih društva, odnosno ukupno 23.716 osoba, što 62,81% od ukupnog broja zaposlenih osoba (37.761) u Županiji.

U kontinuitetu, profitabilno posluju realizirajući neto dobit od 180,62 milijuna € i neto dohodak od 26,09 milijuna € (ukupno:206,71 milijuna €) sa osnova ukupnih prihoda od 2,53 milijardi € kod trgovačkih društava i 0,19 milijardi € primitaka kod obrtnika (ukupno realizirani prihodi i primici poduzetnika: 2,72 milijardi € sa rastom od 7,94%).

VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA

Tablica 3. Vanjskotrgovinska razmjena od 1998 do 2024. za područje Županije (u milijunima USD)

	IZVOZ	UVOZ
1998.	157,6	141,4
1999.	140,3	124,4
2000.	121,8	108,6
2001.	119,2	113,6
2002.	128,3	139,5
2003.	156,4	192,2
2004.	178,1	186,7
2005.	186	191,5
2006.	211	210,8
2007.	241	242,6
2008.	271,4	282,7
2009.	261	242
2010.	277,4	211
2011.	346,4	260,8

2012.	**317,8**	**222,4**
2013.	**293,6**	**165,8**
2014.	**312,9**	**188,8**
2015.	**335,9**	**202,7**
2016.	**358,3**	**218,2**
2017.	**427,8**	**274,3**
2018.	**442,6**	**282,3**
2019.	**495,6**	**315,8**
2020.	**524,2**	**322**
2021.	**554,5**	**342,3**
2022.	**648,93**	**394,9**
2023.	**639,5**	**409,7**
2024.	**727,5**	**456,4**

Gospodarstvenici Županije 24,61% prihoda realiziraju na inozemnom tržištu čime potvrđuju cjenovnu i kvalitativnu konkurentnost vlastitih roba.

Indeks pokrivenost uvoza izvozom iznosi 159,40%, znatno je iznad nacionalnog prosjeka koji iznosi 56%. Suficit u robnoj razmjeni je kontinuirano realiziran, a u 2024. godini iznosi 271,1 milijuna USD.

Graf 4. saldo vanjsko trgovinske razmjene

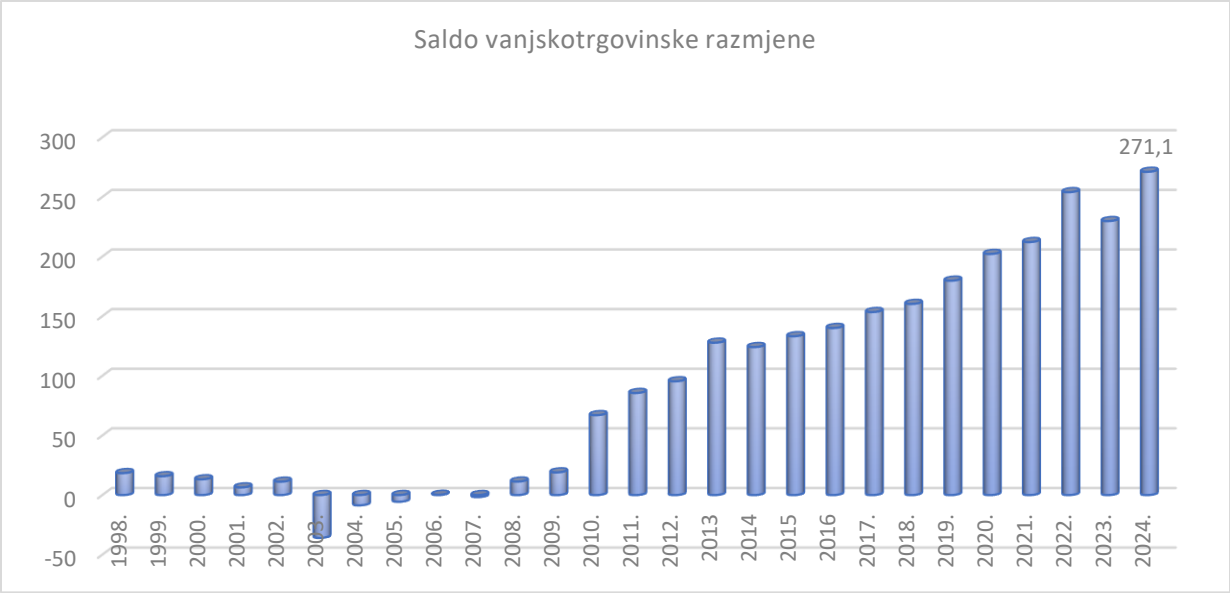

INVESTICIJE TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Graf 5. Investicije trgovačkih društava

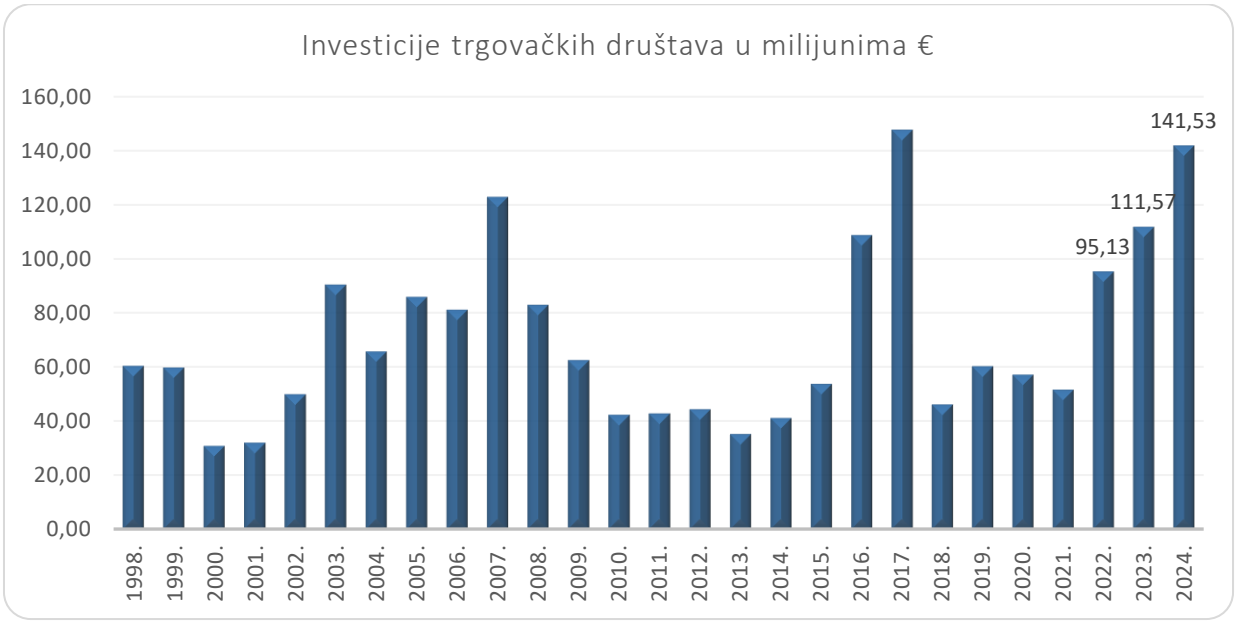

Investicije trgovačkih društava u 2024. iznosile su 141,53 milijuna € uz rast od 14,26%, gdje su velika trgovačka društva imala učešće u investiranju od 64,87%.

STANJE ZAPOSLENIH I NEZAPOSLENIH OSOBA

Tijekom 2024. trgovačka društva zaposlila su novih 693 osoba, nositelji novog zapošljavanja su mikro poduzetnici sa 365 i mali sa 167, slijede velika društva koja su povećala broj za 113 zaposlenih, te srednja društva za 48 osoba.

Tablica 4. Struktura radno aktivnog stanovništva

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Aktivno stanovništvo	44.558	44.250	43.225	42.802	42.039	40.695	39.158	37.410	37.021	36.435	36.054	36.652	36.544	37.417	38.077	39.118
Zaposleni	38.315	36.875	35.985	34.646	32.956	32.540	32.726	33.066	33.443	34.002	34.113	34.330	34.854	35.575	36.262	37.761
Nezaposleni	6.243	7.375	7.240	8.156	9.083	8.155	6.432	4.944	3.578	2.433	1.941	2.322	1.690	1.842	1.815	1.357
Umirovljenici	26.660	27.337	27.495	27.475	27.553	27.721	27.676	27.628	29.039	29.041	28.928	28.687	28.302	27.901	27.722	27.581
Ukupno	72.218	71.587	70.720	70.277	69.592	68.416	66.834	65.038	66.060	65.476	64.982	65.339	64.846	65.318	65.799	66.699

Izvor: Statističke informacije HZMO

Konstatira se stanje radno aktivnog broja stanovnika na 39.118 osoba, povećanje za 141 radno aktivnu osobu u odnosu na 2023. koji u 2024. čine 37.761 zaposlene osobe i 1.357 nezaposlenih osoba, odnosno 38,48% od ukupnog broja stanovnika Županije je radno aktivno.

Graf 6. Kretanje broja nezaposlenih - godišnji prosjek

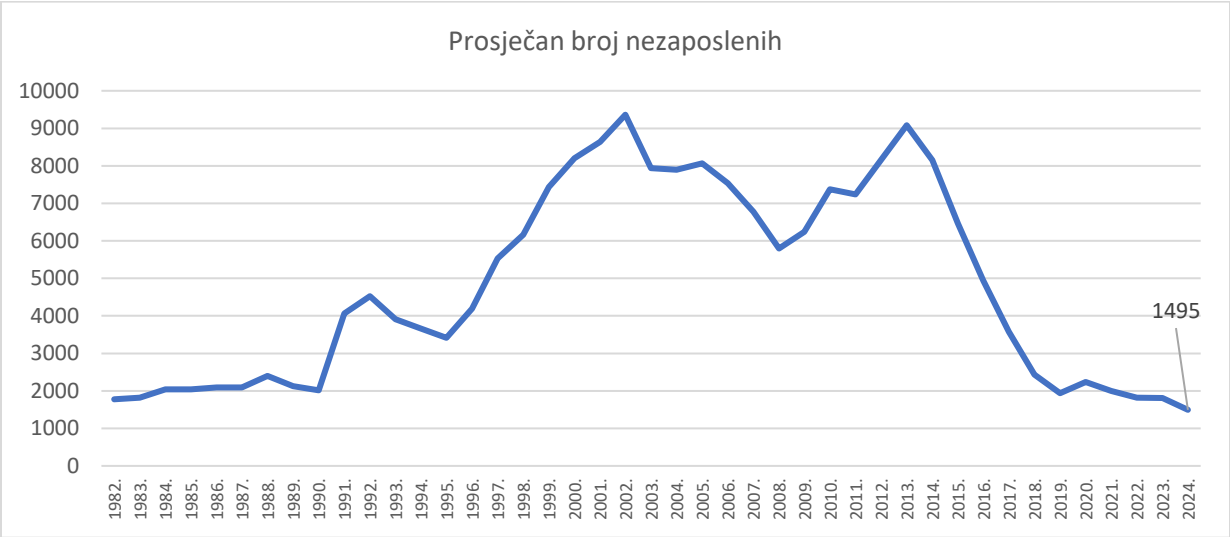

Konstatira se trend smanjenja broja nezaposlenih osoba u evidencijama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na koji podatak utječu mjere aktivne politike samozapošljavanja koje se provode s državne i županijske razine mjerama financijske potpore te visoka potražnja za zapošljavanje od strane poslovnog sektora.

Troškovi rada zaposlenih kod trgovačkih društava iznose 399,09 milijuna € i čine 17,16% ukupnih rashoda.

Prosječna mjesečna neto plaća kod trgovačkih društava u Županiji iznosi 1.125 € i niža je za 3,98% od državnog prosjeka koji iznosi 1.171 €.

Neto plaća zaposlenika osjetno varira u odnosu na veličinu poduzetnika i granu djelatnosti društva, gdje je prosječna mjesečna neto plaća u prerađivačkoj industriji iznad državnog prosjeka (1.281 €), dok kod ostalih djelatnosti (građevinarstvo – 944 €, trgovina na veliko i malo – 1.070 €, poljoprivreda – 871 €) koje djelatnosti čine 79,80% ukupne zaposlenosti pri trgovačkim društvima.

Gospodarstvo po granama djelatnosti:

a) Prerađivačka industrija

Prerađivačka industrija županije sa 367 (16,59% od ukupno) poduzetnika i 9.771 zaposlenih (49,46% od ukupno) dominantna je djelatnost na području Županije koja realizira 1,19 milijardi

€ ukupnih prihoda (46,88% od ukupno) i kontinuirano profitabilno posluje sa neto dobiti od 113,54 milijuna € (62,86% od ukupno).
Vlastitu konkurentnost potvrđuju na inozemnim tržištima sa izvozom od 530,53 milijuna €, odnosno sa učešćem od 85,20% u ukupnim prihodima od inozemstva, te realiziraju trgovinski saldo u vanjskotrgovinskoj razmjeni od 221,34 milijuna €.
Po investicijama u dugotrajnu imovinu sa 81,81 milijuna € (učešće od 57,81% od ukupnih investicija) ostvaruju pretpostavku rasta i razvoja za buduće razdoblje.
Prosječna neto primanja zaposleniku iznosila su 1.281 €.
Pokazatelji poslovanja imaju rast u odnosu na 2023., kako slijedi:
ukupni prihod za 5,65%, neto dobit 13,01%, neto plaće zaposlenih za 14,54%, rast zaposlenih za 2,15%, dok su investicije pale za 2,12%.

b) Trgovina na veliko i na malo

Druga je po značaju djelatnost poduzetnika koja se 464 trgovačkih društava i 3.025 zaposlenih, realizira 600 milijuna € poslovnih prihoda uz rast od 8,01%, posluje profitabilno sa 25,9 milijuna € neto dobiti uz rast od 10,92%. U djelatnosti su investirali u dugotrajnu imovinu 19,55 milijuna € što je značajni rast u odnosu na prethodnu godinu (za 587,12%). Neto plaće zaposlenih su rasle su za 20,13% i iznose prosječno po zaposleniku mjesečno 1.070,00 €. U sektoru trgovine zaposleno je novih 63 radnika.

c) Građevinarstvo

Građevinarstvo sa 339 poduzetnika i 2.314 zaposlenih djelatnost je koja realizira 311,81 milijuna € poslovnih prihoda uz rast od 8,72%, te profitabilno posluje sa neto dobiti od 19,81 milijuna € uz rast od 8,72%.
Neto plaće zaposlenih unatoč rastu od 17,71% prosječno mjesečno iznose 856 €.
Investicije u dugotrajnu imovinu od 2,28 milijuna € bilježe osjetan rast od 20,33% u odnosu na 2024. godinu. U djelatnosti građevinarstva zaposleno je 229 novih radnika.

d) Poljoprivreda

Poljoprivreda kao djelatnost pretežito za zastupljena u Obiteljskom poljoprivrednim gospodarstvima, te poljoprivrednim obrtima, dok je u obliku društava kapitala aktivan 141 poduzetnik sa 654 zaposlenika, koji realiziraju 166,49 milijuna € poslovnih prihoda uz rast od 6,82%, posluju profitabilno sa 5,69 milijuna € neto dobiti, u vanjskotrgovinskoj razmjeni ostvaruju suficit od 2,88 milijuna €. Investicije u dugotrajnu imovinu iznose 1,02 milijuna €, što je znatno manje nego prethodne godine (niže za 85%)
Značaj poljoprivrede proizlazi iz: obrađuje se preko 80.000 hektara oranica, u obiteljski poljoprivrednim gospodarstvima najmanje je 20.000 osoba povezano sa djelatnosti poljoprivrede, što kao jedinim zanimanjem njih 1835 osoba, a ostali se bave poljoprivredom kao dodatnim zanimanjem uz rad kod poslodavaca.

Obrt u Koprivničko križevačkoj županiji 2024.

Sa 31.12.2024. na području Županije aktivno je 2.259 obrtnika, od kojeg broja 225 su novo otvorena. Uz obrt 72 osobe bave se sporednim zanimanjima iz područja usluga, a 50 osoba obavlja domaću radinost izradom proizvoda za tržište.

Kod HZMO registrirano je 1.585 osiguranika sa osnova obrta i kod njih je zaposleno 2.376 osobe, odnosno u obrtništvu ima ukupno 3.961 zaposlenik.
Prema podacima Ministarstva financija, Porezne uprave, ukupni evidentirani primici obrtnika i slobodnih zanimanja u 2024. iznose 190,24 milijuna €, ukupan tuzemni dohodak realiziran je u iznosu od 27,90 milijuna €. Na rast obrtničke djelatnosti utječi i besplatna registracija obrta i ostali administrativni postupci na zahtjev obrtnika, sufinanciranje potporama male vrijednosti za namjene ulaganja u opremu, troškova kamata na kratkoročne ili dugoročne kredite, troškove prezentacije na sajmovima do sufinanciranja „start up“ troškova za poduzetnike početnike u obrtništvu.

Zaključno o gospodarstvu Koprivničko-križevačke županije u 2024. godini

U 2024. poduzetnici s prostora Županije (njih 4.471 sa 23.716 zaposlenih osoba) realizirali su do sada nominalno najveće ukupne prihode od 2,72 milijardi € (rast 7,94%), te nastavili trend profitabilnosti u poslovanju s ostvarenom neto dobiti od 180,17 milijuna € i dohotka od 27,90 milijuna €.

Veliki poduzetnici (9) realiziraju 50,17% od ukupnih prihoda poduzetnika od kojih 66,81% na inozemnim tržištima, zapošljavaju 35,33% svih zaposlenih i isplaćuju najviše prosječno mjesečne neto plaće od 1.492 €

Poduzetnici vlastitu konkurentnost ostvaruju na inozemnim tržištima izvozom od 727,5 milijuna USD koji u ukupnim prihodima imaju učešće od 25,86%, a rezultat robne razmjene sa inozemstvom je suficit od 271,1 milijuna USD u vanjskotrgovinskoj bilanci na razini Županije. Pokrivenost robne razmjene u uvozu izvozom roba je 159,40% i znatno je iznad državnog prosjeka.

Ukupno neuravnotežena struktura stanovništva, gdje radno aktivno stanovništvo čini 39.118 (58,65%) osobe od kojih je 37.761 zaposleno (96,53%) i 1.357 nezaposlenih (3,47%) sa 27.581 sobe u mirovini (41,35%) i nadalje čini izazov za razvoj poduzetništva, posebno unutar potražnje poduzetnika za radnicima u odnosu na raspoloživ ljudski potencijal i rezultira potrebom za zapošljavanjem stranih radnika posebno u djelatnostima građevine, prerađivačke industrija i poljoprivrede.

Omjer osiguranika, odnosno zaposlenih osoba u odnosu na umirovljene radnike skoro je identičan kao i na razini države (1,37:1 na području Županije, dok je nacionalni omjer 1,39:1).

U budućem razdoblju realnom i javnom sektoru biti će dostupna bespovratna sredstva EU iz Programa za oporavak i otpornost, ruralni razvoj, konkurentnost i koheziju te ostali izvori što će i nadalje pozitivno utjecati na investicije, odnosno nove poslove za realni sektor i zadržavanje, odnosno povećanje zaposlenosti stanovništva.

Izazovi u narednog razdoblja su inflatorni pritisci na rast cijena, posebno u energetici i poljoprivredi, a pozitivni učinci na dio izvozno orijentiranih društava jačati će nakon pristupanja RH Eurozoni i šengenskom prostoru.

Koprivničko-križevačka županija za 2025. godinu rezervirala je u Proračunu 3,77 milijuna € za sektor prijevoza putnika u cestovnom prijevozu, 400 tisuća € potpore gospodarstvenicima (start up, sufinanciranje kamata i opreme), za potpore poljoprivrednicima 410 tisuća €, te 100 tisuća € za promidžbu malog poduzetništva na sajmovima u zemlji i inozemstvu
Unutar djelatnosti poduzetnika, biti će prihvatljive investicije zelene tranzicije, posebno, uz ostale materijalne troškove za opremu i troškovi za ugradnju fotonaponskih elektrana na gospodarske objekte, sve sa svrhom smanjenja troškova u uvjetima očekivanog rasta energenata u narednom razdoblju.

Indirektno potičemo građane na korištenje obnovljivih izvora energije, što je do 2025. godine omogućilo ugradnju 287 solarnih elektrana u vrijednosti subvencije od 812.381,85 €, a sa poticanjem će se nastaviti i u narednom razdoblju.

Koprivničko-križevačka županija planira u budućem srednjoročnom razdoblju izgraditi ključnu poduzetničku infrastrukturu za sektor poljoprivrede, što su logističko distributivni centri za meso, te voće i povrće te sustav navodnjavanja Veliki Pažut, sve sa svrhom jačanja proizvođačko prehrambene industrije bazirane na domaćim poljoprivrednim kulturama, a time jačanja tržišnog položaja poljoprivrednih proizvođača.

JLS raspolažu i upravljaju građevinskim parcelama u poduzetničkim zonama te svaka njihova politika u smanjenju cijena i lokalnih davanja poduzetnika prilikom gradnje pozitivno utječe na jačanje poduzetničke klime, kako lokalno, tako i regionalno, za što postoje pozitivni primjeri u pojedinim jedinicama lokalne samouprave Koprivničko-križevačke županije.

Upravni odjel za gospodarstvo,
regionalni razvoj i turizam
Koprivničko-križevačke županije